

Gezamenlijke workshop van de ICBR et de CCR over de praktische maatregelen voor waterecologie en scheepvaart

Bijdrage van Zwitserland voor blok 2
Bepaling van de bevoegdheden

Wettelijke regeling

De bevoegdheden zijn in de Zwitserse federale grondwet vastgelegd

Milieubescherming

Art. 74 - Milieubescherming

- 1 De Confederatie stelt regels op over de bescherming van de mens en zijn natuurlijke omgeving tegen schadelijke of hinderlijke aantastingen.
- 2 Zij zorgt ervoor dat dergelijke aantastingen worden vermeden. De veroorzakers dragen de vermijdings- en herstellingskosten.
- 3 De kantons zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de federale voorschriften, voor zover die uitvoering niet door de wet aan de Confederatie is voorbehouden.

Watergebruik en –bescherming:

Art. 76 - Water

- 1 De Confederatie zorgt in het kader van haar bevoegdheden voor het spaarzame gebruik en de bescherming van de watervoorraden evenals voor de bestrijding van het veroorzaken van schade aan water.
- 2 Zij legt de beginselen vast over het behoud en de bevordering van de watervoorraden, over het gebruik van de wateren voor energieverwekking en afkoeling evenals over andere ingrepen in de waterkringloop.
- 3 Zij stelt regels op over de bescherming van het water, het behoud van geschikt wateroverschot, de waterbouw, de veiligheid van stuwdammen en over de beïnvloeding van neerslag.
- 4 De kantons nemen beslissingen over de watervoorraden. Zij kunnen, binnen de beperkingen van de federale wetgeving, belasting op het watergebruik heffen. De Confederatie heeft het recht de wateren voor haar vervoersondernemingen te gebruiken, en betaalt daar een belasting en een schadevergoeding voor.
- 5 De Confederatie beslist, in overleg met de betrokken kantons, over de rechten inzake de internationale watervoorraden en de daaraan verbonden heffingen. Kunnen de kantons het niet eens worden over rechten inzake interkantonale watervoorraden, dan beslist de Confederatie.
- 6 Bij het vervullen van haar opdrachten neemt de Confederatie de belangen van de kantons, waar het water uit afkomstig is, in aanmerking.

Scheepvaart:

Art. 87 - Vervoer

De wetgeving inzake vervoer per spoor, kabelbanen, scheepvaart, evenals de lucht- en ruimtevaart valt onder de bevoegdheid van de Confederatie.

Praktische toepassing

De Rijn tussen Bazel en het Bodensee zijn grenswateren. Krachtens artikel 76, vijfde lid, van de federale grondwet (FG) valt daarom het verlenen van (internationale) concessies voor de elektrische centrales onder de bevoegdheid van de federale autoriteiten. Het onderhoud van de oevers en de toepassing van de milieuvorschriften vallen echter krachtens artikel 74, derde lid, van de FG, onder de bevoegdheid van de kantons als eigenaars van de wateren.

Op de Rijn geldt het beginsel van vrije scheepvaart. De waarborg van de infrastructuur van de bestaande scheepvaart en een eventueel project betreffende het Duits-Zwitserse gedeelte van de Rijn vallen onder de bevoegdheid van de Confederatie en de deelstaat Baden-Württemberg. Met Baden-Württemberg (toenmalig Groothertogdom Baden) bestaat een overeenkomst uit het jaar 1879 betreffende het verkeer op de Rijn van Neuhausen tot stroomafwaarts van Bazel. Die overeenkomst regelt de grensoverschrijdende samenwerking ter waarborging van de vrije scheepvaart en van de veiligheid.

Zowel de bescherming van de oevers, alsook de maatregelen ter bescherming van het milieu en ter bevordering van de scheepvaart (bijv. het garanderen van een bepaalde minimale waterstand) vallen in de praktijk in het kader van de concessieprocedure voor het gebruik van de waterkracht onder de bevoegdheid van de concessiehouder. Deze procedure is van waarde gebleken. Zo konden in het kader van nieuwe concessies ook het voorzien van visgoten of speciale viswateren (bijv. bij de elektrische centrales Rheinfelden en Albbruck-Dogern) worden opgelegd. Bij het treffen van de maatregelen wordt er altijd op gelet dat zowel de bescherming van het milieu als belangen van de gebruikers naar behoren in aanmerking worden genomen. Door deze gelijke belangenbehartiging wordt gewaarborgd dat maatregelen inzake milieubescherming de scheepvaart niet onredelijk belasten en, omgekeerd, de scheepvaart zo milieuvriendelijk mogelijk kan worden bedreven.